Torsdag den 17. februar 2022

P9_TA(2022)0050

Dødsstraf i Iran

Europa-Parlamentets beslutning af 17. februar 2022 om dødsstraf i Iran (2022/2541(RSP))

(2022/C 342/21)

Europa-Parlamentet,

— der henviser til sine tidligere beslutninger om Iran,

— der henviser til EU's retningslinjer vedrørende dødsstraf,

— der henviser til Den Europæiske Unions retningslinjer om beskyttelse af menneskerettighedsforkæmpere,

— der henviser til den globale EU-ordning for menneskerettighedssanktioner (EU's Magnitskij-lov),

— der henviser til erklæringen af 30. januar 2022 fra EU-Udenrigstjenestens talsmand om domfældelsen af Narges Mohammadi,

— der henviser til FN's grundprincipper for beskyttelse af alle personer under enhver form for tilbageholdelse eller fængsling fra 1988,

— der henviser til erklæringerne af 18. marts 2021 fra FN's Højkommissariat for Menneskerettigheder med anmodning om øjeblikkelig løsladelse af dr. Ahmadreza Djalali og af 25. november 2020, hvori Iran opfordres til at standse henrettelsen,

— der henviser til udtalelse fra FN's Menneskerettighedsråds arbejdsgruppe om vilkårlig tilbageholdelse, der blev vedtaget på dets møde den 20.-24. november 2017 om Ahmadreza Djalali (Den Islamiske Republik Iran),

— der henviser til den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder fra 1966,

— der henviser til verdenserklæringen om menneskerettigheder fra 1948,

— der henviser til konventionen om barnets rettigheder fra 1989,

— der henviser til forretningsordenens artikel 144, stk. 5, og artikel 132, stk. 4,

A. der henviser til, at afskaffelse af dødsstraffen i hele verden er et af hovedmålene i EU's menneskerettighedspolitik;

B. der henviser til, at der ifølge FN mellem den 1. januar og den 1. december 2021 blev henrettet mindst 275 mennesker i Iran, herunder mindst to mindreårige lovovertrædere og ti kvinder; der henviser til, at Iran har verdens højeste antal henrettelser pr. indbygger; der henviser til, at de iranske myndigheder har afsagt dødsdomme i forbindelse med anklager, der relaterer til demonstrationer, og har gennemført henrettelser af personer anklaget for omfattende protester, men ikke har foretaget nogen gennemsigtig efterforskning af de alvorlige beskyldninger om sikkerhedspersonalets overdrevne og dødbringende magtanvendelse mod demonstranter; der henviser til, at fanger i Iran ofte udsættes for tortur, hvilket giver anledning til bekymring om, hvorvidt fanger idømmes dødsstraf på grundlag af falske tilståelser for forbrydelser, som de ikke har begået;

C. der henviser til, at Iran idømmer og gennemfører dødsstraf mod mindreårige i strid med dets forpligtelser i henhold til FN's konvention om barnets rettigheder; der henviser til, at der i perioden mellem 2009 og september 2020 blev rapporteret om mindst 67 henrettelser af unge lovovertrædere; der henviser til, at der i januar 2022 sad 85 unge lovovertrædere på dødsgangen i Iran;

D. der henviser til, at dødsstraf anvendes i en uforholdsmæssig grad over for etniske og religiøse mindretal, navnlig de baluchiske, kurdiske, arabiske og bahaiske samfund; der henviser til, at straffeloven kriminaliserer homoseksualitet, og at dødsstraffen anvendes til at ramme LGBTIQ-personer; der henviser til, at kvinder er genstand for dødsstraf som følge af den diskriminerende karakter af flere love, der direkte berører dem;

E. der henviser til, at Iran ifølge Journalister uden Grænser efter henrettelsen af Rouhollah Zam den 12. december 2020 har henrettet flere journalister end noget andet land; der henviser til, at Iran stadig er et af verdens mest undertrykkende lande for journalister, og at chikanen af journalister og medieforetagender er utrættelig;

F. der henviser til, at den svensk-iranske statsborger dr. Ahmadreza Djalali, en akademiker ved Vrije Universiteit Brussel og University of Eastern Piedmont, blev dømt til døden på grundlag af falske anklager om spionage i oktober 2017 efter en groft uretfærdig retssag baseret på en tilståelse frembragt under tortur; der henviser til, at han i perioder holdes isolationsfængslet i Evinfængslet;

G. der henviser, at der er blevet rapporteret om talrige tilfælde af umenneskelige og nedværdigende forhold i fængslerne, navnlig i Evinfængslet, samt om manglende adgang til passende lægebehandling under tilbageholdelser, hvilket er i strid med FN's minimumsstandardregler for behandling af fanger;

H. der henviser til, at andre EU-borgere tilbageholdes vilkårligt i Iran; der henviser til, at Iran ikke anerkender dobbelt statsborgerskab og dermed begrænser dén adgang, som udenlandske ambassader har til deres statsborgere med dobbelt statsborgerskab, som tilbageholdes i landet;

I. der henviser til, at Mohammad Javad, en mesterbokser, blev dømt til døden i januar 2022 efter at være blevet anklaget for at »så korruption på jorden«; der henviser til, at Navid Afkari, en bryder, som erklærede, at han var blevet tortureret til at komme med en falsk tilståelse, blev henrettet i 2020; der henviser til, at deres domme er direkte knyttet til deres fredelige udøvelse af deres ret til ytrings- og forsamlingsfrihed;

J. der henviser til, at domfældelserne af Mohammad Javad og Navid Afkari er et led i en intensiveret undertrykkelse af idrætsudøvere i Iran;

K. der henviser til, at Narges Mohammadi, en Per Anger-prismodtager, som stod i spidsen for kampagnen for afskaffelse af dødsstraffen i Iran, for nylig blev idømt yderligere otte års fængsel og 70 piskeslag;

L. der henviser til, at Nasrin Sotoudeh, en navnkundig menneskerettighedsadvokat, der bl.a. har slået til lyd for en gradvis afskaffelse af dødsstraffen og har arbejdet intensivt med unge fanger, der er blevet dømt til døden for forbrydelser, som de begik, da de var under 18 år, blev idømt 33 år og seks måneder i fængsel i marts 2019; der henviser til, at Nasrin Sotoudeh blev tildelt Sakharovprisen for tankefrihed 2012 af Europa-Parlamentet som anerkendelse af hendes fremragende arbejde med at forsvare menneskerettighederne;

M. der henviser til, at de omfattende tvungne forsvindinger og summariske henrettelser af politiske systemkritikere, som fandt sted i 1988, til dato ikke har været genstand for nogen efterforskning, og at ingen er blevet stillet til ansvar herfor;

N. der henviser til, at EU siden 2011 har iværksat restriktive foranstaltninger mod Iran som en reaktion på krænkelser af menneskerettighederne, herunder indefrysning af aktiver og visumforbud for personer og enheder, der er ansvarlige for alvorlige menneskerettighedskrænkelser, og et forbud mod eksport til Iran af udstyr, der kan anvendes til intern undertrykkelse eller til overvågning af telekommunikation; der henviser til, at disse foranstaltninger regelmæssigt ajourføres og er blevet forlænget til den 13. april 2022;

O. der henviser til, at der siden Ebrahim Raisis tiltrædelse som præsident i august 2021 har været en markant stigning i antallet af henrettelser, herunder af kvinder;

P. der henviser til, at 400-500 kvinder ifølge rapporter hvert år brutalt myrdes i Iran i såkaldte »æresdrab«; der henviser til, at »æresdrab« i henhold til den iranske straffelov under visse omstændigheder er straffri; der henviser til, at retfærdigheden ofte ikke sker fyldest, når kvinder og mænd udsættes for »æresforbrydelser«; der henviser til, at Mona Heydari den 5. februar 2022 blev halshugget af sin mand, som derefter drog gennem gaderne med hendes afhuggede hoved i den sydvestlige by Ahvaz; der henviser til, at den 13-årige Romina Ashrafi i maj 2020 blev halshugget af sin egen far med en krumkniv, mens hun sov;

Q. der henviser til, at USA's udenrigsministerium har påpeget, at Iran i de seneste år fortsat har været verdens største statssponsor af terrorisme og yder politisk, finansiel, operationel og logistisk støtte til en række grupper, der er opført på både EU's terrorliste og USA's liste over udenlandske terrororganisationer;

1. gentager sin stærke modstand mod dødsstraf under alle omstændigheder; opfordrer Irans regering til at indføre et øjeblikkeligt moratorium for anvendelsen af dødsstraf som et skridt i retning af at afskaffe denne, og til at omstøde alle dødsdomme;

2. opfordrer Den Islamiske Republik Irans myndigheder til hurtigst muligt at ændre artikel 91 i Irans islamiske straffelov med henblik på udtrykkeligt at forbyde anvendelsen af dødsstraf for forbrydelser begået af personer under 18 år under alle omstændigheder og uden at dommere indrømmes nogen form for skønsbeføjelse til at idømme dødsstraf eller livsvarigt fængsel uden mulighed for løsladelse;

3. udtrykker sin dybeste medfølelse med alle uskyldige ofres familier, venner og kolleger;

4. understreger behovet for at sikre et sikkert og gunstigt miljø, hvor det er muligt at forsvare og fremme menneskerettighederne uden frygt for repressalier, afstraffelse eller intimidering; støtter kraftigt det iranske folks ambitioner om at leve i et frit, stabilt, inkluderende og demokratisk land, der respekterer de nationale og internationale forpligtelser vedrørende menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder;

5. opfordrer indtrængende de iranske myndigheder til straks at frafalde alle anklager mod dr. Ahmadreza Djalali og til at løslade og kompensere ham og ophøre med at true hans familie i Iran og Sverige;

6. gentager sin opfordring til næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og EU's medlemsstater om at gøre deres yderste for at forhindre henrettelsen af dr. Ahmadreza Djalali;

7. opfordrer indtrængende de iranske myndigheder til ufortøvet at samarbejde med medlemsstaternes ambassader i Teheran om at udarbejde en omfattende liste over personer med dobbelt statsborgerskab (EU/Iran), der i øjeblikket tilbageholdes i iranske fængsler;

8. opfordrer alle medlemsstaterne til i fællesskab at fremsætte offentlige erklæringer og iværksætte diplomatiske initiativer for at overvåge uretfærdige retssager og besøge fængsler, hvor menneskerettighedsforkæmpere og andre samvittighedsfanger tilbageholdes, herunder EU-borgere i Iran, i overensstemmelse med EU's retningslinjer vedrørende menneskerettighedsforkæmpere; opfordrer til, at alle anklager mod alle vilkårligt tilbageholdte EU-borgere omgående frafaldes;

9. opfordrer de iranske myndigheder til at løslade alle politiske fanger, herunder menneskerettighedsforkæmpere, især den navnkundige menneskerettighedsforkæmper Narges Mohammadi, den politiske journalist Mehdi Mahmoudian, som for nylig blev idømt yderligere syv måneders fængsel for sit arbejde mod afskaffelse af dødsstraffen samt Sakharovprismodtageren Nasrin Sotoudeh;

10. beklager anvendelsen af systematisk tortur i de iranske fængsler og opfordrer til, at alle former for tortur og mishandling af alle tilbageholdte øjeblikkeligt bringes til ophør; fordømmer praksis med at nægte fanger adgang til telefonopkald og familiebesøg; udtrykker alvorlig bekymring over de tilbageholdte personers manglende mulighed for at få adgang til advokatbistand under afhøringer;

11. fordømmer på det stærkeste den stadig forværrede menneskerettighedssituation i Iran, navnlig for personer, som tilhører etniske og religiøse mindretal som følge af systematisk politisk, økonomisk, social og kulturel forskelsbehandling; beklager den alarmerende optrapning af anvendelsen af dødsstraf mod demonstranter, systemkritikere, menneskerettighedsforkæmpere og medlemmer af mindretalsgrupper;

12. opfordrer de iranske myndigheder til at tage hånd om alle former for forskelsbehandling af personer, der tilhører etniske og religiøse mindretal, herunder de baluchiske, kurdiske, arabiske, bahaiske og kristne samfund samt LGBTIQ-personer, og til øjeblikkeligt og betingelsesløst at løslade alle, der er fængslet for at udøve deres ret til religions- og trosfrihed eller deres seksuelle orientering;

13. fordømmer på det stærkeste anvendelsen af dødsstraf over for forhold mellem personer af samme køn, som fortsat er ulovligt i Iran;

14. opfordrer de iranske myndigheder til omgående at ophæve loven om »unge mennesker og beskyttelse af familien« og til at sikre adgang til offentlige seksuelle og reproduktive sundhedstjenester, herunder sikre, lovlige og gratis aborttjenester af høj kvalitet under alle omstændigheder; minder om, at det at nægte kvinder abort udgør en form for kønsbaseret vold og kan udgøre tortur eller grusom, umenneskelig og nedværdigende behandling; fordømmer på det kraftigste de iranske myndigheders trusler om at idømme dødsstraf for abort og opfordrer de iranske myndigheder til straks at ophæve navnlig denne bestemmelse; opfordrer EU og medlemsstaterne til at samarbejde med FN om nøje at overvåge den nye lov om »unge mennesker og beskyttelse af familien«, dens indvirkning på mødredødelighed og enhver udvikling vedrørende anvendelsen af dødsstraf for abort;

15. fremhæver, at iranske borgere gennem borgerledede initiativer konsekvent opfordrer til at afskaffe dødsstraffen og til at sætte en stopper for anvendelsen af dødstraf mod menneskerettighedsforkæmpere og for den uforholdsmæssige anvendelse mod mindretal; støtter det iranske civilsamfund og dets fredelige bestræbelser på at forfølge menneskerettighederne;

16. opfordrer Iran til at tillade besøg af og samarbejde fuldt ud med alle FN's Menneskerettighedsråds særlige procedurer, herunder FN's særlige rapportør om menneskerettighedssituationen i Den Islamiske Republik Iran;

17. opfordrer indtrængende EU til at rejse spørgsmålet om menneskerettighedskrænkelser i sine bilaterale forbindelser med Iran; opfordrer næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik til at sikre, at Tjenesten for EU's Optræden Udadtil fortsætter med at rejse menneskerettighedsspørgsmål inden for rammerne af dialogen på højt plan mellem EU og Iran; bekræfter endnu engang, at overholdelsen af menneskerettighederne er et centralt element for så vidt angår udviklingen af forbindelserne mellem EU og Iran;

18. glæder sig over Rådets vedtagelse af EU's globale ordning for menneskerettighedssanktioner (EU's Magnitskij-lov) som et vigtigt instrument for EU til at sanktionere krænkelser af menneskerettighederne; opfordrer til, at der træffes målrettede foranstaltninger, enten ved hjælp af EU's nuværende ordning for menneskerettighedssanktioner mod Iran eller EU's globale ordning for menneskerettighedssanktioner (EU's Magnitskij-lov), mod iranske embedsmænd, der har begået alvorlige krænkelser af menneskerettighederne, herunder henrettelser og vilkårlige tilbageholdelser af personer med dobbelt statsborgerskab og udenlandske statsborgere i Iran, herunder dommere, der har dømt journalister, menneskerettighedsforkæmpere, politiske systemkritikere og aktivister til døden;

19. mener, at yderligere målrettede sanktioner vil være nødvendige, hvis de iranske myndigheder ikke løslader dr. Ahmadreza Djalali, således som EU og dets medlemsstater anmoder om;

20. understreger det iranske regimes destabiliserende rolle i regionen som helhed og fordømmer, at det iranske regime er ansvarligt for mange civile dødsfald i Syrien, Yemen og Irak;

21. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, FN's generalsekretær, den øverste leder af den Islamiske Republik Iran, præsidenten for Den Islamiske Republik Iran og medlemmerne af det iranske Majlis.